

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-5P/46/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201922
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8822201922.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. deti A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. B., nar. XX. XX. XXXX a D. B., nar. XX. XX. XXXX, všetky bytom ako matka, všetky zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, deti rodičov – matky E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C., F. XXX/X, toho času E. C., G. XX, a otca H. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. G. XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre mal. deti, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 28P/170/2019 - 49 z 01. 06. 2020 v časti úpravy vyživovacej povinnosti tak, že zvyšuje výživné na mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy 80 eur mesačne na sumu 110 eur mesačne, na mal. C. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy 70 eur mesačne na sumu 95 eur mesačne a na mal. D. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy 70 eur mesačne na sumu 95 eur mesačne, ktoré je otec H. B., nar. XX. XX. XXXX, povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci matke E. B., nar. XX. XX. XXXX, a to za obdobie od 25. 08. 2022 do budúca, odo dňa doručenia tohto rozhodnutia osobe povinnej z vyživovacej povinnosti.

II. Dižné výživné na mal. deti za obdobie od 25. 08. 2022 do 15. 05. 2023 vo výške 738 eur povoľuje otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 40 eur mesačne, počnúc mesiacom júl 2023, spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci matke, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka podala dňa 25. 08. 2022 na Okresný súd Vranov nad Topľou návrh na zvýšenie výživného pre 3 maloleté dcéry, a to pre mal. A. zo sumy 80 eur na sumu 100 eur, pre mal. C. zo sumy 70 eur na sumu 100 eur a na mal. D. zo sumy 70 eur na sumu 100 eur mesačne.

2. Podaný návrh odôvodnila tým, že od poslednej úpravy sa u všetkých maloletých zmenili pomery, najmä u mladších dcér, ktoré od nastúpili do školy, a to mal. C. v školskom roku 2022/2023 a mal. D. v aktuálnom školskom roku 2022/2023. Najstaršia dcéra A. nastúpila na druhý stupeň základnej školy, v tomto školskom roku je žiačkou 6. ročníka. Otec nad rámec súdom určeného výživného im dobrovoľne žiadnou čiastkou neprispieva, v určitom období si svoju vyživovaciu povinnosť ani neplnil a bola nútená podať trestné oznámenie. Zároveň sa otec o dcéry nezaujíma, styk sa nerealizuje v súlade s rozhodnutím súdu, ale oveľa menej.

3. Okresný súd Vranov nad Topľou prípisom zo dňa 30. 09. 2022 postúpil vec Okresnému súdu Kežmarok, ktorý podaním zo dňa 17. 01. 2023 vyslovil nesúhlas s postúpením a vec predložil Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci v súlade s § 6 ods. 2 zák. č. 161/2015

Z. z. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 24. 01. 2023, č. k. 9NcC/1/2023 – 57, rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Kežmarok s postúpením je dôvodný. Po právoplatnosti tohto uznesenia bol spis odoslaný Okresnému súdu Vranov nad Topľou na ďalší procesný postup v súlade s § 112 ods. 2 CMP. Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením zo dňa 24. 02. 2023, č. k. 7P/9/2023 - 67 preniesol miestnu príslušnosť na Okresný súd Kežmarok s tým, že vec bude po právoplatnosti uznesenia postúpená OS Kežmarok.

4. Po prenesení veci na Okresný súd Kežmarok dňa 27. 03. 2023 súd nariadil informatívne stretnutie, na ktorom matka na podanom návrhu trvala. Otec s podaným návrhom nesúhlasil.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnila matka, otec a kolízny opatrovník.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, výsluchom otca, výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä to návrhom, zápisnicou o pojednávaní na Okresnom súde Vranov nad Topľou z 27. 09. 2022, oznámením o postúpení spisu z 30. 09. 2022, správou ÚPSVaR Kežmarok zo 07. 11. 2022, zápisnicou z informatívneho stretnutia z 08. 11. 2022, nesúhlasom s postúpením adresovaný Krajskému súdu v Prešove zo 17. 01. 2023, uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 9NcC/1/2023 – 57 z 24. 01. 2023, uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 7P/9/2023 – 67 z 24. 02. 2023 o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Kežmarok, zápisnicou z informatívneho stretnutia z 26. 04. 2023, výpisom zo Živnostenského registra SR, správa ÚPSVaR Kežmarok o prešetrení pomerov z 25. 05. 2023, odpoveďou Daňového úradu Prešov z 29. 05. 2023, odpoveďami na lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov SR a registri Sociálnej poisťovne a zistil nasledovné.

7. Matka vo svojej výpovedi na pojednávaní na podanom návrhu trvala. Pôvodne navrhla zvýšiť výživné na každé dieťa na 100 eur, avšak na pojednávaní upravila podaný návrh a žiadala na najstaršiu sumu 110 eur a na tie mladšie po 95 eur mesačne. Všetky tri deti navštevujú základnú školu v Spišskej Belej, teda nemá cestovné výdavky. Najstaršia dcéra sa stravuje doma. Navštevuje hasičský krúžok, ten má zaplatený z preukazu. ZRPŠ vyšlo na 20 eur ročne. Deti sú zdravé. Na hygienu najstaršej dcéry potrebuje 20 eur mesačne, ďalej má výdavky na oblečenie, len teraz jej kúpila botasky za 45 eur. Každý deň robí dcéram desiaty do školy, na jednu desiatu pre všetky tri potrebuje 6 eur. Mladšie dcéry chodia na obedy v škole. Strava dohromady pre celú rodinu vrátane nej predstavuje 350 eur mesačne. Otec platí na najstaršiu dcéru 80 eur mesačne. Prostredná dcéra je druháčka, platila jej za obedy 42 eur mesačne, od mája 2023 jej už platí 16 eur mesačne. Každá dcéra navštevuje nejaký krúžok, avšak všetky krúžky sú hradené z preukazov. Dcéram neustále kupuje nejaké oblečenie. Dcéra chodí do školského klubu, za ktorý platí 10 eur mesačne. Oblečenie u prostrednej stojí na 80 eur mesačne, hygiena 15 eur mesačne. Dievčatá navštevujú zubárov a vyzerá to tak, že budú musieť nosiť zubný strojček. Najmladšia dcéra je prváčka, taktiež chodí na obedy za 42 eur mesačne, od mája 16 eur mesačne. Chodí na krúžok tvorivé dielne, na ktorý niekedy potrebuje zakúpiť pomôcky za minimálny poplatok. Chodí do školského klubu, za ktorý platí 10 eur mesačne. Ošatenie a obuv pre ňu vychádzajú na 100 eur mesačne, pretože je to živé dieťa. Kredit dobíja len najstaršej dcére. Otec okrem súdom určeného výživného dcéram neprispieva žiadnou sumou navyše. V závere skompletizovala výdavky mal. detí (pre 2 mladšie dcéry), a to obedy v škole 84 eur do apríla 2023, od mája 2023 16 eur mesačne, hygiena 40 eur mesačne, písacie a školské potreby 20 eur mesačne pre jednu, obuv a oblečenie 100 eur mesačne pre jednu, kredit 6 eur mesačne pre najstaršiu, jednorazové výdavky na školské výlety, lieky a pod. Jej príjem je minimálna mzda 600 – 620 eur mesačne + daňový bonus + 180 eur rodinné prídavky. Cestovné výdavky nemá, pracuje v mieste bydliska. Výdavky na bývanie sú 270 eur mesačne, čo je vrátane nájmu. Spláca úver po 100 eur a po 37 eur. Bývalý manžel jej zobral skoro všetko, preto si musela zobrať tieto úvery. Spoločný úver už nespláca. Je zdravá, neužíva žiadne lieky. Hradí paušál s internetom po 47 eur, hygiena 30 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti s priateľom. Na bývanie prispieva svojou čiastkou. Na oblečenie míňa minimum. Otcovi vôbec nebráni v kontakte s dcérami. Dcéram bežne volajú otcovi rodičia, tak neviem, prečo im nevolá aj otec. Keď sa otec mal. A. nevedel dovolať, dala mu vedieť, že dcére zobrala telefón, pretože sa jej zhoršil prospech v škole. Keďže otcovi dcéra volala, musí mať na ňu telefónne číslo. Otca kontaktovala, aby jej prispel na výdavky na maloleté dcéry na začiatku školského roka, no otec jej vulgárne odpovedal, preto od vtedy od neho nežiada žiadne peniaze pre potreby dievčat.

8. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí. Jeho príjem v čistom je 800 – 900 eur mesačne. Je živnostník. Podniká už 15 rokov. Pracuje ako vodič. Nemá stabilnú prácu. Vždy čaká na telefonát od šéfa, ktorý mi kedykoľvek zavolá, že má ísť na cestu, a to

aj v noci. Jazdí po Európe. Z územia Slovenska sa vyváža do Francúzska, Španielska a podobne. Nedostáva žiadne diéty. Najdlhšie bol mimo Slovenska týždeň – dva. Jeho pracovný čas ovplyvňuje to, že sa nemôže zrealizovať súdom určený styk. Jeho výdavky predstavujú, 200 eur prispieva na bývanie rodičom, u ktorých žije, pričom obýva vrchnú časť rodinného domu, zdravotná poisťovňa 84,77 eur mesačne, je oslobodený od platenia sociálnych odvodov, 50 eur týždenne na stravu, pričom sa stravuje najmä v práci. Zdravotný stav je dobrý. 52 eur mesačne platí za paušál. Má exekútorov, avšak nemá dlh na výživnom. Na oblečenie a hygienu potrebuje 100 eur mesačne. Na toto mu zamestnávateľ ničím neprispieva. Motorové vozidlo, na ktorom jazdí, je firemné. Deťom súdom určené výživné platí pravidelne a včas. Občas im dal na narodeniny darček. Matka ho nekontaktuje s tým, keď potrebuje nejaké peniaze na výdavky detí. Matke peniaze na deti nedá, pretože ona nevie s peniazmi hospodáriť. S deťmi nie je v žiadnom kontakte. Stretávanie sa s deťmi podľa rozhodnutia súdu už nedodržiava. Matka dcéram zmenila telefónne čísla. Pýtal matku prístup na Edupage dcér. Niekedy sa mal. A. neviem dovolať. Kúpil jej mobil, avšak potom mu ho doniesla rozbitý, lebo jej vraj spadol. Jeho mama sa jej vie dovolať, on sa jej dovolať nevie. Dcéra ho kontaktuje, keď matka nie je doma. Vtedy je zhovorčivejšia. Naposledy sa s deťmi stretol minulý rok. Kvôli pracovným povinnostiam sa s nimi odvtedy nestretol. Na záver uviedol, že je ochotný prispievať na výživu detí sumou 280 eur na všetky tri mesačne. Viac nedokáže platiť.

9. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že s podaným návrhom matky na zvýšenie výživného, aj s navrhovanou výškou výživného. Je to v prospech mal. detí. Vykonali šetrenie v prostredí mal. detí, deti v tom čase neboli doma. Matka s deťmi prišli na tunajší úrad práce, deti sa nebránia stretnutiu s otcom, avšak po tak dlhom čase sa s ním chcú stretávať u jeho rodičov v Prešove. Deti majú pravidelný kontakt so starými rodičmi po otcovej strane. Mal. A. sa vyjadřila, že keď otcovi zavolá, ani jej nedvihne telefón a nezavolá naspäť.

10. Z výpovedí účastníkov mal súd za preukázané, že otec si od posledného rozhodnutia, vrátane obdobia od podania návrhu doposiaľ plnil vyživovaciu povinnosť v súdom určenej výške 80 eur mesačne pre maloletú dcéru A., po 70 eur mesačne pre mal. C. a D., nad rámec súdom určeného výživného dcéram dobrovoľne na výživu neprispieva a v súčasnej dobe dcéram nedáva už ani darčeky na sviatky.

11. Podľa lustrácie v registri Sociálnej poisťovne matka od 01.09.2019 do 31.03.2022 bola zamestnaná v Základnej škole s materskou školou E. s hrubým príjmom cca. 800 eur, od 01. 04. 2022 je zamestnaná u zamestnávateľa J. K. C. vináraň, s hrubým príjmom 646 eur mesačne, čo v čistom predstavuje 531 eur, teda minimálnu mzdu ako uviedla matka.

12. Otec podľa jeho vyjadrenia na informatívnom stretnutí uviedol, že má príjem v čistom cca. 1 000 eur a na pojednávaní už zmenil výšku príjmu 800 – 900 eur mesačne. Súdu napriek výzvu doklady o príjme nedoložil a podľa správy Daňového úradu Prešov, otec za rok 2021 a 2022 daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby nepodal, a to napriek tomu, že na pojednávaní uviedol, že je živnostník a podniká už 15 rokov.

13. Matka ani otec iné vyživovacie povinnosti, okrem týchto 3 spoločných nemajú.

14. Podľa správ ÚPSVaR KK z prešetrenia rodinného prostredia u matky maloletých, matka spoločne s terajším partnerom žijú v nájomnom dvojizbovom byte v Spišskej Belej, kde mal. deti majú vlastnú detskú izbu, ktorá je zariadená potrebným nábytkom a v ktorej majú maloleté dostatok priestoru na hranie, ako aj prípravu do školy. Matka je toho času zamestnaná ako predavačka v Spišskej Belej s mesačným príjmom cca. 600 eur mesačne + daňový bonus 206 eur a rodinné prídavky 180 eur. Otec si plní vyživovaciu povinnosť na mal. deti v celkovej sume 220 eur teraz už riadne a včas. Jej výdavky predstavujú, nájom 290 eur, úver 100 eur, úver 37 eur – na prerábanie detskej izby, TV + internet 50 eur, hygiena 50 eur, strava 350 eur, oblečenie 100 eur, školské pomôcky 10 eur mesačne, na mladšie dcéry školský klub v sume 20 eur na obe a tiež strava na mladšie dcéry v škole a to do mája 05/2023 84 eur a od júna 2023 v sume 16 eur na obe mal. dcéry. Dcéry navštevujú krúžky, ktoré sú však hradené z poukazov. Pokiaľ ide o stretávanie sa otca s maloletými, samotné maloleté uviedli, že naposledy boli s otcom v júli 2022, kedy boli na oslave starých rodičov z otcovej strany. S nimi sú v kontakte cez sociálne siete a radi by ich videli. S otcom by tiež chceli byť, no len v domácnosti starých rodičov v Prešove. Najstaršia dcéra otca občas kontaktuje, ale on nedvíha a späť nezavolá. Matka otcovi nebráni v stretávaní sa s deťmi.

15. Matka ešte svojom mailovom podaní zo dňa 05. 06. 2023 uviedla, že v súčasnej otec platí výživné riadne a včas, no je to od času, kedy bola na neho podať 2-krát trestné oznámenia z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti. Nad rámec súdom určeného výživného deťom žiadnou sumou neprispieva a taktiež sa s deťmi nestretáva podľa súdneho rozhodnutia, naposledy sa s deťmi stretol v júli 2022. O deti sa vôbec nezaujíma.

16. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej Zákon o rodine), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodou o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

18. Predmetom tohto konania bol návrh matky na zvýšenie výživného na všetky 3 maloleté deti, a to pre najstaršiu dcéru A. zo sumy 80 eur na sumu 110 eur mesačne, a pre mal. C. a mal. D. zo sumy 70 eur mesačne na sumu 95 eur mesačne na každú z nich. Podaný návrh odôvodňovala skutočnosťou, že už všetky mal. deti sú žiakmi základnej školy, pričom najstaršia dcéra nastúpila na druhý stupeň ZŠ, do 6. ročníka a už aj obe mladšie dcéry sú žiačkami základnej školy, C. 2. ročníka a D. 1. ročníka, pričom ich náklady spojené so štúdiom ako i náklady živobytie vzrástli. Zároveň ona z dôvodu presťahovania sa, musela zmeniť prácu, pričom jej klesol príjem. Deti sú školopovinné, pripravujú sa na svoje budúce povolanie a nemajú žiaden príjem. Tak ako to vyplýva z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou a táto trvá až do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od posledného rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle ustálenej súdnej praxe súdov je i plynutie času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Ďalej zmenou je i trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod. Zároveň však súdu v žiadnom prípade neprislúcha hodnotiť, či pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii, už právoplatného rozhodnutia.

20. Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkového prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých, ktoré sú oprávnenými.

21. Pri hodnotení výdajov dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné.

22. Naposledy boli rodičovské práva k maloletým deťom, vrátane úpravy vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom a úpravy styku otca s maloletými, upravené rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 28P/170/2019 - 49 z 01. 06. 2020, ktorým bolo rozvedené manželstvo účastníkov konania a schválená rodičovská dohoda ohľadom úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom, pričom mal. deti A., C. a D. boli zverené do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. A. sumou 80 eur mesačne, mal. C. 70 eur mesačne, mal. D. 70 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom nadobudnutia právoplatnosti výroku o rozvode opakovane do budúca. Styk otca s mal. upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa každý párny týždeň v mesiaci od piatka od 12.00 h do nedele 15.00 h, počas jarných prázdnin od pondelka od 10.00 h do nedele do 15.00 h, počas veľkonočných sviatkov každý rok od Bielej soboty od 17.00 h do nasledujúceho utorka do 12.00 h, počas

letných prázdnin každý rok od 14. 07. od 10.00 h do 31. 07. do 17.00 h a od 14. 08. od 10.00 h do 31. 08. do 17.00 h a počas vianočných prázdnin každý párný rok od 23. 12. od 17.00 h do 26. 12. do 17.00 h a každý nepárny rok od 26. 12. od 17.00 h do 01. 01. nasledujúceho roka do 17.00 h. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 08. 06. 2020.

23. Súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že vo veci samej bolo naposledy rozhodnuté o výživnom rozsudkom OS Prešov sp. zn. 28P/170/2019 zo dňa 01. 06. 2020, kedy bolo určené výživné na mal. dcéry, a to na mal. A. v sume 80 eur mesačne a na mal. C. a mal. D. po 70 eur mesačne. Ďalej mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že od poslednej úpravy uplynuli 3 roky, teda už samotné plynutie času má za následok zvýšenie výživného, ďalšou skutočnosťou, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného je fakt, že najstaršia dcéra nastúpila na vyšší stupeň vzdelania, 2. stupeň ZŠ a obe mladšie dcéry za dané obdobie nastúpili na základnú školu, keďže v čase poslednej úpravy boli obe v predškolskom veku. Teda z týchto dôvodov má súd za to, že zvýšenie výživného vzhľadom na zmenu pomerov na strane maloletých detí je dôvodné. Matke od poslednej úpravy vznikli výdavky spojené so školou už pre všetky 3 maloleté deti. Do mája 2023 mala matka výdavky na stravu v škole pre obe mladšie deti 84 eur, teraz je to v sume 16 eur na obe deti. Na desiatu pre všetky 3 dcéry má denný výdavok 6 eur, čo je 120 eur mesačne. Potom ZRPŠ 20 eur ročne. Mladšie navštevujú školský klub po 10 eur mesačne. Ďalším výdavkom sú školské pomôcky a potreby, ktoré sú na začiatku roka neprimerane vysoké a na ktoré otec napriek žiadosti matky neprispel žiadnou sumou. Mesačne má výdavky na školské pomôcky cca 20 eur. Ďalej má výdavky so stravou doma, pričom pre všetky dievčatá vrátane seba má výdavky 350 eur mesačne. Potom bežné výdavky na ošatenie, hygienické výdavky, lieky, školské výlety v sume 300 eur na všetky deti. Kredit 6 eur dobíja len najstaršej dcére.

24. Ďalej súd mal za preukázané, že maloleté deti toho času nie sú schopné samé sa živiť, pretože ešte študujú, nemajú žiaden príjem. Súd zdôrazňuje, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

25. Súd skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť tak zabezpečuje matka. Príjem matky je momentálne vo výške 600 eur, daňový bonus a rodinné prídavky v sume 180 eur, výživné sume 220 eur. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 270 eur, internet + telefón paušál 47 eur. Ďalej má už len bežné výdavky so zabezpečením ošatenia, hygienických potrieb, žije však v spoločnej domácnosti s novým partnerom, ktorý sa na výdavkoch spojených s bývaním a spoločnou stravou má podieľať v jednej polovici. Platí ešte úver v sume 100 eur a 37 eur mesačne, ktorý bol použitý na zakúpenia zariadenie detskej izby dcér.

26. Pokiaľ ide o príjem otca, tak otec vo svojej výpovedi uviedol čistý príjem najprv v sume 1 000 eur mesačne a potom 800 - 900 eur mesačne. Doklady o príjme súdu nezaslal, rovnako tak daňové priznanie nedoložil, hoci bol na to vyzvaný, príslušný daňový úrad však súdu oznámil, že otec v roku 2021, 2022 nepodal daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby. Pokiaľ ide o výdavky otca, tak tieto pozostávajú z výdavkov na bývanie v sume 200 eur, touto sumou prispieva otec na bývanie svojim rodičom, súd však túto sumu považuje za neprimeranú, nakoľko v rodinnom dome žije 3 dospelé osoby, a to museli byť mesačné náklady v sume 600 eur mesačne, okrem toho otec pracuje ako vodič a časť mesiaca trávi v práci v zahraničí, teda za optimálnu čiastku súd považuje sumu 100 eur mesačne. Zdravotné poistenie platí v sume 84,77 eur mesačne, sociálne poistenie neplatí. Na stravu má výdavky 200 eur mesačne. Paušál platí v sume 52 eur. Na ošatenie a hygienu má výdavky 100 eur mesačne. Dlhy otec nešpecifikoval. Výživné platí v celkovej sume 220 eur. Nad rámec súdom určeného výživného deťom žiadnou sumou neprispieva.

27. Otec sa deťmi v súčasnej dobe nestretáva, naposledy sa s deťmi videl v júli 2022, teda skoro pred rokom, a to aj napriek tomu, že rozhodnutím súdu má podrobne a dosť rozsiahle upravený styk, ktorý zahŕňa i prázdniny. No napriek takej širokej úprave styku otec svoje právo nevyužíva, pričom ako prvý argument, ktorý vo svojej výpovedi na súde uviedol, že nesúhlasí so zvýšením výživného, pretože matka mu bráni v stretávaní sa s deťmi a s deťmi sa vôbec nevidí. Napriek tomu, že predmetom tohto konania nebola zmena úpravy styku, súd mal za preukázané, že samotný otec svoje právo stretávať sa

s deťmi v určený čas nevyužíva, s najmladšou dcérou má narušený vzťah, z dôvodov jeho rečí (vyjadril sa že nie je jeho), preto súd nemal za preukázané, že matka bráni mu využívať jeho rodičovské práva spočívajúce v stretávaní sa s mal. deťmi. Ako milujúci rodič by mal vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojim deťom mohol poskytovať primerané výživné zodpovedajúce ich potrebám, pokiaľ s nimi nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o neho nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu. Zároveň výživné je prednostná pohľadávka a cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Súd vzhľadom na zmenu pomerov na strane maloletých, ktoré mali za následok zvýšenie ich výdavkov, zvýšil výživné pre A. zo sumy 80 eur na sumu 110 eur mesačne, pre mal. C. zo sumy 70 eur na sumu 95 eur mesačne a pre mal. D. zo sumy 70 eur na sumu 95 eur mesačne od podania návrhu, t. j. od 25. 08. 2022 do budúca. Súd mal za preukázané, že je v možnostiach otca platiť takto určené výživné, nakoľko aj po odrátaní jeho nevyhnutných výdavkov (cca. 540 eur, kde sú zahrnuté ním vyčíslené výdavky, a to bývanie v sume 100 eur, strava 200 eur, zdravotné poistenie 84,77 eur, hygienické potreby, ošatenie 100 eur, paušál 52 eur) mu ostane čiastka zodpovedajúca sume výživného, ktorá je v súčte 300 eur mesačne.

28. Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletej zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec sa s dcérou nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti. Okrem výživného dobrovoľne inou sumou neprispieva.

29. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa sa pritom radia jednak potreby základné, medzi ktoré patrí napr. stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (napr. hračky). Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným stavom, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov. Taktiež v prejednávanej veci je potrebné prihliadnuť aj na starostlivosť o maloleté deti, ktorú sú takmer v 100 % miere zabezpečuje matka. Táto vysoká miera starostlivosti o maloleté deti sa matke započítava ako jej finančné plnenie výživného pre maloleté. Otec tvrdí, že mu matka bráni v stretávaní s maloletými, no sám otec vo svojej výpovedi uviedol, že s deťmi sa z dôvodu pracovných povinností nestretáva a videli sa naposledy v júli 2022.

30. Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Preto súd určil výživné do budúca vo vyššej sume ako žiadal otec, nakoľko má za to, že otec, a to s poukazom na vyjadrenie zamestnávateľa, sa sám pripravil o stabilné zamestnanie a pravidelný príjem, pričom táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu maloletým deťom.

31. Súd tiež poukazuje, že v prípade, ak by pristúpil vzhľadom na vek najstaršej dcéry (skoro 12 rokov) k zohľadneniu strednej hranice percentuálneho podielu vyživovacej povinnosti otca voči dcére, ktorá je v rozpätí od 15 – 19 %, podľa potvrdenia o príjme otca, ktorý je v súčasnosti v sume 900 eur, tak 15 % z čistého príjmu otca predstavuje 135 eur, čo je viac, ako súd zvýšil výživné pre maloletú dcéru A., pokiaľ ide o zvýšenie výživného na sumu 110 eur, avšak prihliadal na aktuálne potreby maloletej. U mal. C., ktorá má skoro 9 rokov, je rozpätie 13% - 17 % 1, a 13 % z čistého príjmu otca predstavuje 117 eur, čo je rovnako viac, ako súd zvýšil výživné pre maloletého syna, pokiaľ ide o zvýšenie výživného na sumu 95 eur, pričom rovnako prihliadal na výdavky maloletej, ktoré uviedla matka. U mal. D. ktorá má skoro 7,5 roka je rozpätie 13% - 17 % 1, a 13 % z čistého príjmu otca predstavuje 117 eur, čo je rovnako viac, ako súd zvýšil výživné pre maloletého syna, pokiaľ ide o zvýšenie výživného na sumu 95 eur, pričom rovnako prihliadal na výdavky maloletej, ktoré uviedla matka.

32. Súd priznal výživné od 25. 08. 2022, teda podania návrhu na súd. Zároveň súd vypočítal otcovi aj dlžné výživné u maloletých detí za obdobie od 25. 08. 2022 do 15. 05. 2023 v celkovej sume 738 eur. Otec v rozhodnom období okrem súdom určeného výživného v celkovej sume 220 eur, iné čiastky na výživné dobrovoľne neuhradil. Keďže súd zvýšil výživné u mal dcéry A. o 30 eur mesačne, od podania návrhu 25. 08. 2022 do 15. 05. 2023, mal otec dlh v celkovej sume 276,8 eur (pomerná časť výživného za mesiac august 2022, t. j. 7 dní x 0,97 eur, celkovo 6,80 eur, a od septembra 2022 do 15. 05. 2023 mal dlh za každý mesiac 30 eur x 9 mesiacov, teda 270 eur). U mal. C. a mal. D. súd zvýšil výživné o 25 eur mesačne, od podania návrhu 25. 08. 2022 do 15. 05. 2023, mal otec dlh na tieto dcéry v celkovej sume 461,20 eur (pomerná časť výživného za mesiac august 2022, t. j. 7 dní x 0,80 eur, celkovo 5,60 eur, a od septembra 2022 do 15. 05. 2023 mal dlh za každý mesiac 25 eur x 9 mesiacov, teda 225 eur na jednu dcéru, pre jednu dcéru tak bol dlh 230,60 eur). Vzhľadom na výšku dlžného výživného na bežné výživné, ktoré celkovo činí čiastku 738 eur na maloleté, platobné schopnosti otca, ako aj súčasné pomery matky, povolil splatenie dlžného výživného na bežné výživné pre mal. A., C., D. formou mesačných splátok vo výške 40 eur mesačne, a to pod hrozbou straty splátok, počnúc mesiacom júl 2023, spolu s bežným výživným. Zároveň vzhľadom na finančné možnosti otca, súd mal za to, že takto umožnené splatenie dlžného výživného formou splátok nijako neohrozí zabezpečovanie základných potrieb otca.

33. Súd má za to, že týmto rozhodnutím je akceptovaný záujem maloletého dieťaťa, čo je dlhodobovo všeobecne prijímané kritérium vyplývajúce z celkového kontextu úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa a zo Základných zásad obsiahnutých v Zákone o rodine č. 36/2005 Z. z., najmä čl. 5 písm. h), podľa ktorého pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú okrem iného aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

34. Zároveň rozhodnutie súdu nie je nemenné a v prípade zmeny pomerov, či už na strane oprávnenej osoby, ako aj na strane povinnej osoby, sa novým návrhom možno domáhať zmeny súdneho rozhodnutia.

35. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.